

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АГРОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ Кафедра здоров'я фітоценозів і трофології

Силабус навчальної дисципліни “Основи карантину рослин”

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин»	Освітній ступінь – Бакалавр Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин» Кількість кредитів – 5 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр – 3, 5 семестр Компонент освітньої програми: основна Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
--	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Плотницька Наталія Михайлівна
Профайл викладача (-ів)	https://surl.li/ecfryk
Контактна інформація	тел. +380976485702, e-mail: plotnat@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=1146
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Viber щосереди з 16.00 до 17.20

3. Анотація до дисципліни

Мета вивчення дисципліни: Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо фітосанітарного законодавства, порядку та методів проведення фітосанітарних заходів, біології карантинних та інших шкідливих організмів, відсутніх на території країни.

Завдання вивчення дисципліни: усвідомлення ролі карантину рослин у недопущенні проникнення регульованих шкідливих організмів на нові території, запобігання втрат рослинної продукції, роль фітосанітарних та карантинних заходів у збереженні природного різноманіття екосистем.

При вивченні навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен оволодіти наступними компетентностями:

СК 2. Здатність інспектувати об'єкти регулювання з метою забезпечення дотримання ними фітосанітарних заходів у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, експорту, імпорту, транзиту продукції рослинного походження.

СК 4. Здатність виявляти, локалізувати і ліквідовувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фітосанітарної експертизи.

СК 6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

Програмні результати навчання:

РН 09. Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин.

РН 10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин.

РН 11. Дотримуватися вимог законодавства у сфері захисту і карантину рослин та оперативно реагувати на зміни в законодавстві.

РН 14. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

РН 17. Знати особливості біології і поширення регульованих шкідливих організмів для ефективного запобігання їх поширення, локалізації і ліквідації в агро- і екосистемах.

Внаслідок вивчення цієї навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

основні нормативно-правові документи, що використовуються у карантині рослин;
перелік карантинних організмів, які відсутні та обмежено поширені на території України;

методи моніторингу, виявлення й ідентифікації карантинних організмів;
методи догляду підкарантинних матеріалів;
активні стадії розвитку карантинних організмів, особливості їх біології;
методи та терміни проведення обстеження полів, розсадників, плодових та лісо - декоративних насаджень, складів;

умови використання зараженої продукції, методи та засоби знезараження, умови запровадження заходів із локалізації та ліквідації вогнищ карантинних об'єктів;

вміти:

оцінювати фітосанітарний стан підкарантинної продукції та вантажу, що експортується або імпортується;
ідентифікувати карантинні організми;
оцінювати фітосанітарний стан сільськогосподарських угідь, місць зберігання рослинницької продукції.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	24
Практичні / лабораторні	36
Самостійна робота	90
Всього	150

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Структура курсу	Кількість годин
			денна форма
Модуль 1. Правові основи карантину рослин в Україні.			
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади карантину рослин.			
1.	T1	Вступ. Поняття про карантин рослин та його значення. 1. Поняття про карантин рослин, історія розвитку карантину рослин 2. Основні законодавчі документи у сфері карантину рослин. 3. Посадові права і обов'язки осіб, які здійснюють державний контроль з карантину рослин.	13
2.	T2	Фітосанітарні заходи в карантині рослин. 1. Поняття «фітосанітарний захід», «належний рівень фітосанітарного захисту». 2. Основні принципи фітосанітарних заходів.	13

		3. Порядок застосування фітосанітарних регламентацій.	
3.	T3	Співробітництво України в галузі карантину рослин. 1. Міжнародні організації з карантину рослин, їх взаємодія, завдання і функції. 2. Міжнародна конвенція з карантину і захисту рослин. 3. Угода СОТ про санітарні та фітосанітарні заходи. 4. Фітосанітарні принципи карантину та захисту рослин	13
4.	T4	Організація, завдання та вимоги зовнішнього карантину рослин. 1. Підкарантинні матеріали, на які розповсюджуються карантинні обмеження. 2. Основні види карантинних документів у зовнішньому карантині рослин. 3. Умови використання імпортової підкарантинної продукції. 4. Відповідальність за порушення правил зовнішнього карантину. 5. Вимоги до імпортних і транзитних вантажів. 6. Порядок оформлення та видачі карантинних дозволів.	13
5.	T5	Організація і завдання внутрішнього карантину рослин. 1. Завдання і діяльність внутрішнього карантину рослин. 2. Проведення інспектування, огляду, аналізу і обстеження підкарантинних матеріалів. 3. Карантинне інспектування складських приміщень, сховищ, місць зберігання та переробки сільськогосподарської продукції. 4. Карантинний огляд посівів та насаджень рослин. 5. Порядок і правила вивезення та реалізації підкарантинної продукції із зон зараження.	13
6.	T6	Правила і техніка догляду підкарантинних матеріалів. Права і обов'язки інспектора з карантину рослин. 1. Ділові взаємовідносини інспектора з карантину рослин. 2. Особливості фітосанітарного огляду вантажів і транспортних засобів. 3. Положення про порядок ввезення і перевірки імпортного насіннєвого та садивного матеріалу, деревини, тари.	13
7.	T7	Особливий карантинний режим. 1. Поняття «ареал», «вогнище», «захисна зона». 2. Система заходів попередження розповсюдження карантинних об'єктів. 3. Порядок запровадження та зняття особливого карантинного режиму. 4. Планування та організація карантинних заходів.	13
8.	T8	Організація, строки проведення контрольних обстежень. 1. Поняття про «карантинний шкідливий організм», ознаки карантинного організму. 2. Перелік регульованих шкідливих організмів: структура, порядок створення. 3. Шляхи переміщення розповсюдження карантинних шкідливих організмів. 4. Методи обстежень підкарантинних матеріалів та строки їх проведення. 5. Правила оформлення зразків та надсилання їх на лабораторну експертизу.	13
9.	T9.	Правила та техніка проведення лабораторної експертизи.	13

		1. Завдання лабораторної експертизи. Види експертиз. 2. Лабораторні прилади і обладнання, правила роботи на них. 3. Техніка безпеки під час роботи з карантинними організмами. 4. Порядок проведення лабораторної експертизи. 5. Правила карантинної профілактики. 6. Методи відбору проб під час карантинного огляду й експертизи	
10	T 10	Загальна характеристика процесу фумігації. 1. Вимоги до проведення фумігаційних робіт: підготовчі роботи. 2. Вибір, огляд місця фумігації. 3. Вибір фуміганта, його дозування, розміщення та експозиція. 4. Контроль концентрації фуміганту та повноти дегазації. 5. Методи видалення залишків фумігантів. 6. Основні правила техніки безпеки при фумігаційних роботах.	13
11	T 11	Діагностика, біоекологічні особливості розвитку карантинних шкідливих організмів. 1. Карантинні хвороби. 2. Карантинні шкідники. 3. Карантинні бур'яни	20
Разом			150

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Контроль знань та вмінь здобувача вищої освіти здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, тобто він формується з рейтингу виконання початкової роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, та рейтингу підсумкового контролю – 40 балів.

Лабораторні – 4 бали за 1 заняття (36 балів), Самостійна робота (10 балів), контрольна робота за модуль (14 балів).

Разом: мінімальна кількість 36 балів, максимальна – 60 балів.

Залік. Підсумкові тести – 24-40 балів.

Заохочувальні бали (участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах тощо) 5 балів.

Поточний та періодичний контроль											Під-сумковий контроль (екзамен)	Сума балів	
Змістовний модуль 1													Індивідуальне самостійне завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	10	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 6 балів													

5. Політика дисципліни

Політика щодо перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин .(наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

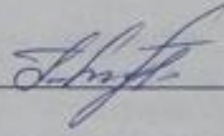
1. Американський білий метелик: поширення, біологічні особливості та заходи боротьби : метод. рекомендації / С. А. Заполовський, А. І. Ігнатюк, Р. С. Будзінська та ін. Житомир, 2012. 38 с.
2. Гурманчук О.В. Вплив інсектицидів на чисельність картопляної нематоди в ґрунті. *Вісник Сумського нац. аграр. університету*. 2013. № 3. С. 39-42.
3. Заполовський С. А., Плотницька Н. М. Ефективність механічних заходів знищення амброзії полинолистості. *Вісник ЖНАЕУ*. 2015. № 1 (47), т. 1. С. 82–88.
4. Ігнатюк А. І., Руденко Ю. Ф., Плотницька Н. М. Виявлення, локалізація і ліквідація вогнищ американського білого метелика в Житомирській області. *Вісник ЖНАЕУ*. 2013. № 1, т. 1. С. 100–108.
5. Плотницька Н. М., Невмержицька О. М., Гурманчук О. В., Матолінець М. І. Особливості розвитку виду *Hyphantria cunea* Drury в умовах Волинської області. *Таврійський науковий вісник*. № 116. 2020. С. 55–60.
6. Плотницька Н. М., Невмержицька О. М., Гурманчук О. В., Овезмирадова О. Б., Пуздрач А. М. Ефективність інсектицидів у захисті яблуні домашньої від американського білого метелика. *Таврійський науковий вісник*. № 122. 2021. С. 111–116
7. Башинська О. В., Константинова Н. А., Пилипенко Л. А. Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні. Київ : Урожай, 2009. 249 с
8. ДСТУ 3354-96. Карантин рослин. Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу. Київ, 1996. 22 с. (Інформація та документація).
9. ДСТУ 3355-96. Продукція сільськогосподарська рослинна. Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи. Київ, 1996. 22 с. (Інформація та документація).
10. ДСТУ 4009-2001. Карантин рослин. Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів. Київ, 2001. 21 с. (Інформація та документація).
11. Про карантин рослин : Закон України від 19 січня 2006 р. № 3369-IV зі змінами. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 19/20. 167 с.
12. Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні / [О. В. Башинська, Н. А. Константинова, Л. А. Пилипенко та ін.]. Київ : Урожай, 2009. 249 с.
13. Карантинні хвороби рослин : підручник / В. М. Родігін, Ф. М. Марютін, І. Д. Устінов та ін. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2002. 360 с.
14. Мовчан О. М. Карантинні шкідливі організми : підручник. Київ : Світ, 2002. Ч. 1. 288 с.
15. Мовчан О. М., Сикало О. О., Устінов І. Д. Карантинні шкідливі організми : підручник. Київ : Колообіг, 2005. Ч. 1. 411 с.
16. Про затвердження Фітосанітарних правил ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів : наказ Мін-ва аграр. політики № 414 від 23.08.2005 р. Київ, 2005.
17. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : підручник / С. В. Довгань, М. М. Доля, О. І. Борзих та ін. Київ : Агроосвіта, 2014. 279 с.
18. Станкевич С. В., Забродіна І. В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур : навч. посібник. Харків : Бровін О. В., 2016. 216 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека університету:
http://lib.polissiauniver.edu.ua/jirbis2/index.php?option=com_irbis&view=irbis&Itemid=108
2. Держпродспоживслужба України. URL: <https://dpss.gov.ua/>.

3. <https://fitolab.zhitomir.org/pro-laboratoriyu/>
4. <http://www.eppo.int/european and Mediterranean Plant protection organization.>
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3348-12#Text>
6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-06#Text>

Викладач _____ _____ Наталія ПЛОТНИЦЬКА

Завідувач кафедри
здоров'я фітоценозів і трофології _____ _____ Тетяна ТИМОЩУК